

САВЧУК Тетяна
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри криміналістики та судової експертології
Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна

КОРУПЦІЯ ЯК ОДНА ІЗ ПРИЧИН ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ

На нинішньому етапі розвитку суспільства однією із нагальних проблем людства є тероризм. Випадки терористичних атак у різних країнах світу частішають. Це як одиничні терористичні акти, так і масові, які охоплюють значну територію держави. Очевидно, що правоохоронні органи окремих держав не в змозі стримати терористичні організації та злочинні угруповання, які поширюють свій вплив за межі окремих держав, а в деяких випадках – і континентів.

Виникає питання: що ж сприяє такому стрімкому розвитку тероризму? Звісно, не можна говорити, що причина тероризму одна-єдина. Ні, таких причин ціла низка, і зазвичай вони йдуть у комплексі. Це можуть бути політичні, соціально-економічні, економічні, релігійні або ж духовні причини.

Однак, як вказує Ю.В. Землянський, на прикладі України, фактично будь-який тероризм так чи інакше детермінований економічно. В умовах загострення кризи, що охопила політичні, економічні та соціальні відносини в Україні, можна окреслити фактори, які сприяють розвитку тероризму: криміналізація суспільства, корупція, низький економічний рівень країни, ріст цін, затримка виплат заробітної плати, безробіття, відсутність засобів до існування, зuboжіння населення, невдоволення існуючими суспільними відносинами, значний рівень злочинності. Такі переломні моменти у житті країни, як правило, супроводжуються підвищеною нервовою готовністю її громадян до різких, необдуманих агресивних вчинків [1].

Окрім цього, терористична діяльність неможлива без відповідних контактів у органах влади та управління. Таким чином, існування і «функціонування» екстремістських та терористичних формувань передбачає участь у злочинній діяльності корупційного елемента. Отже, тероризм та корупція насправді тісно пов'язані між собою. Загроза тероризму збільшується там, де високий рівень корупції [2]. У результаті встановлення таких зв'язків для терористичних формувань основною метою є отримання інформації, засобів та знарядь для здійснення терористичних злочинів, лобіювання власних інтересів у системі зміни окремих позицій законодавства, а також отримання можливості залишатися невразливими для органів влади, діяльність яких спрямована на боротьбу з тероризмом [3, с. 69].

Чинovníки, вступаючи у корупційні зв'язки із тими чи іншими особами, в одних випадках можуть не усвідомлювати всієї небезпеки свого діяння, а в інших, навпаки – знати можливі або навіть очевидні наслідки для суспільства таких корупційних діянь. Тому не дивно, що український законодавець, передбачаючи всю небезпеку таких корупційних проявів, увів у Кримінальний кодекс України таке поняття, як «корупційні злочини», та передбачив кримінальну відповідальність за їх вчинення.

Так, Кримінальний кодекс України, у примітці до ст. 45, визначає, що корупційними злочинами вважаються злочини, передбачені ст.ст. 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410,

у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також злочини, передбачені ст.ст. 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368–369-2 цього Кодексу. Очевидно, що це не весь перелік зловживань, вчинення яких пов'язано із корупцією. Так, вказаний вид злочинності характеризується не розрізненими злочинами, а масштабними злочинними технологіями, основаними на стійких корумпованих зв'язках, які проникають у економіку і фінансову системи та впливають на політику держави в цілому. Такі технології злочинної діяльності містять у своєму складі не лише зазначені вище злочини, але й низку інших. Наприклад, деякі інші злочини проти власності, у сфері господарської діяльності, злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, злочини проти правосуддя тощо. Крім того, однією із характерних ознак корупційних злочинів є їхня латентність, яка пояснюється зростанням «професіоналізму» злочинців, недосконалістю законодавства, тісними контактами осіб, які володіють значними грошовими сумами, із державними службовцями вищого рівня.

Тому боротьба з корупційними проявами, особливо тими, які є кримінально караними, повинна стати одним із основних завдань держави та її компетентних органів, задля запобігання більш тяжким наслідкам.

Таким чином, можемо говорити, що корупція є однією із латентних причин тероризму, яка сприяє його розповсюдженню у межах окремих держав, а також виходу на міжнародний рівень. А це викликає занепокоєння у міжнародній спільноті, яка вимагає непримиренної боротьби із корупцією.

Список використаних джерел:

1. Землянський Ю.В. Загроза тероризму в Україні / Ю.В. Землянський // Тероризм і боротьба з ним. – Том 19. – 2000. – Стр. 45–50.
2. Григорьев А.А. Взаимосвязь терроризма с организованной преступностью и коррупцией / Григорьев А.А. // URL: <http://vestnik.uara.ru/ru-ru/issue/2009/03/19/>
3. Грачев С.И. Коррупция как фактор существования терроризма / С.И. Грачев, А.С. Морозова // Вестник Казанского юридического института МВД России. – Выпуск № 1 (19). – 2015. – С. 68–71.